BIBLIOTECA CENTRALĂ A ASOCIAȚIUNII SIBIU

Anul al 54-lea | 14 Pagini | EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei | 14 Pagini | Nr. 338 Miercuri 8 Decembrie 1937

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

P IIII

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful postal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ȘI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în țară

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

Febra electorală

Propaganda electorală este în toi. Partidele politice, fără deosebire dacă sunt la guvern sau în opoziție, și-au pus în mișcare întregul arsenal de mijloace electorale, spre a convinge alegătorii să le dea voturile.

E o întrecere între reprezentanții partidelor de a găsi cele mai sugestive forme de retorism pentru fericirea țării și a alegătorilor, puși de multe ori în situația de nu ști pe cine să mai creadă.

Lumea satelor în deosebi e răscolită de agenții electorali, cari fac tot felul de făgăduieli, în numele partidelor pe care le servesc, necruțând nimic, în iureșul demagogiei, ci împărțind tot: păduri ,islazuri comunale, bunuri care nu le aparțin, dar pe cari le promit cu dărnicie, în aceste câteva săptămâni de adevărată febră electorală.

Valuri de ură și patimi se revarsă peste lumea satelor, desbinate în tabere de luptă din cauza vrajbei politice. O vraiște sufletească se așterne în lumea aceia nevoiașe a satelor, care trebue ridicată la alt nivel de viață, iar nu scoborâtă, din cauza metodelor actuale de propagandă electorală, la învrăjbire. Și din acest punct de vedere, cuvintele I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, desprinse dintr'un recent apel adresat oamenilor politici, au un adânc înțeles:

„E o propagandă care, chiar de s'ar purta în cele mai corecte forme, are ca rezultat o desbinare a sufletelor, o împărțire a țării cu toate desavantagiile pe care le aduce orice slăbire a unității de cugete, de simțire și de voire".

Pe deasupra dorințelor momentane de ordin electoral ale partidelor politice stau interesele superioare ale națiunei, strâns unită în același spirit de solidaritate, dela care nu trebue să abdice oamenii politici și propagandiștii satelor.

Desigur că partidele au tot dreptul să-și expună programele în fața alegătorilor.

Dela această expunere, până la afișarea a tot soiul de amăgiri și deslănțuiri de patimi și înjurături la adresa adversarilor, e o mare deosebire.

Ce va rămâne de pe urma unei asemenea campanii electorale în sufletul țărănimii, sdruncinat de demagogia agenților electorali?

Nu s'ar putea oare părăsi metodele de până acum, iar campania electorală să devină și un prilej de educație cetățenească pentru alegătorul din pătura rurală?

Părăsirea moravurilor electorale de până acum va aduce desigur o schimbare și în viața noastră publică.

Depinde însă numai de oamenii noștri politici, să vrea să înțeleagă lucrul acesta, spre binele țării.

Vizitele d-lui Delbos
și nedumerirea maghiarilor

—oxo—

Pornindu-se de vizitele apropiate ce le va face d. Delbos, ministrul afacerilor străine al Franței, la Praga, București și Belgrad — după cele făcute la Londra și Varșovia — presa ungară își exprimă nedumerirea și chiar îngrijorarea. Pentru ce?

„Pesti Hirlap" răspunde în termenii următori:

„Ne exprimăm îngrijorarea că d. Delbos nu va putea aduce la îndeplinire misiunea sa diplomatică de observator desinteresat și obiectiv, ascultând numai una dintre părți. Planul de călătorie al d-sale ar fi putut fi bun în calitate de ambasador al Franței în vederea strângerii legăturilor dintre patria sa și statele Micei Înțelegeri, dar din moment ce are o însărcinare din partea Angliei, acest plan nu mai corespunde scopului".

Iată-l pe d. Delbos lipsit de calitatea sa de ambasador al Franței și prezintat drept un agent „observator" în serviciul Angliei, care ar fi având misiunea limitată să culeagă informații asupra situației din Europa centrală... pe contul guvernului britanic!

Așa înțelege Ungaria să trateze Franța și pe miniștri săi!

In ciuda revizioniștilor maghiari, d. Delbos, în calitate de reprezentant al Franței, întreprinde călătoria sa în statele Micei Înțelegeri, spre a confirma și în împrejurările de azi, necesitatea continuării aceleiași politici conservatoare și pacifică, bazată pe respectul tratatelor și al obligațiunilor internaționale, pe care a urmat-o toate guvernele patriei sale, dela încheerea păcii până azi, — fără nici o șovăire și în acord cu interesele comune ale națiunilor din Europa centrală, amice și aliate.

Presa revizionistă maghiară își exprimă nedumerirea și îngrijorarea că d. Delbos a înlăturat din programul călătoriei sale diplomatice o vizită la Budapesta, când ar fi trebuit „să asculte și cealaltă parte", nu numai Mica Înțelegere.

Nedumerire? Pentru ce?

Oare Franța nu știe ce urmărește Ungaria prin politica sa revizionistă?

Franța n'a fost nici eri, nu este nici azi și nu va fi nici mâine partizana revizuirii tratatelor ce au stabilit statutul teritorial al Europei centrale, sub nici o formă și sub nici un pretext, căci aceasta ar însemna desconsiderarea drepturilor consfințite prin clauzele lor și prăbușirea întregului așezământ al păcii.

In Iunie 1934, regretatul Barthou, în calitate de ministru de externe al Franței, a declarat în Parlamentul român:

„Această pace v'a restituit frontierele ce au fost ale voastre, sunt ale voastre și rămân ale voastre. Acest teritor vă aparține. Cine ar vrea să ia un centimetru pătrat dintr'ânsul se va izbi de rezistența noastră. Dar, concetățeni ai României, rezistența voastră nu va fi singură: aveți cu voi, vocea, ajutorul și inima Franței!

Acela care pronunță împotriva voastră, împotriva unității voastre naționale, împotriva frontierelor voastre legitime, cuvântul „revizuire", nu-și dă seama că acest cuvânt înseamnă pentru voi „abdicare", sau „trădare". Mai mult: nu-i un cetățean român, care să vrea să abdice și să trădeze".

Iată glasul Franței de eri și care este și glasul Franței de azi.

De aceea Ungaria ar fi bine să asculte glasul rațiunii, să ia în seamă realitățile, să renunțe la politica revizionistă și la propaganda împotriva statelor vecine, căci numai așa se vor putea stabili între toate statele din Europa centrală relațiuni normale și amicale.

R. SEIȘANU

SERBAREA BAIRAMULUI IN CAPITALĂ

D-na și d. Suphi Tanrioer, ministrul Turciei la București, au primit Duminică dimineața, în localul legației, pe membrii coloniei turce din Capitală, cu ocazia serbărilor Bairamului.

Catastrofă de cale ferată în Spania

Valencia, 5 (Rador). — Corespondentul agenției „Reuter" transmite:

Un tren de călători a deraiat în provincia Taragona.

Până acum au fost scoase de sub dărâmături 11 cadavre și peste 80 de răniți.

Aceasta este a doua catastrofă feroviară ce se produce în 24 de ore în provincia Taragona.

Colțul cu furtună

Cu prilejul ducerii mele la Lugoj, ca să țin o conferință, de 1 Decembrie, ca trimis al Ligii Antirevioniste Române, *am aflat lucruri foarte interesante și vrednice de relevat. Am stat de vorbă cu unii intelectuali din partea locului, foarte bine informați despre cele ce se petrec la granița Ungariei dinspre noi. Am aflat anume că țăranii unguri de pe cele trei granițe ale Ungariei, dar mai cu seamă cei din preajma hotarului românesc, nu se mai lasă convinși de propaganda revizionistă a feudalilor din Budapesta, pentrucă au ajuns să-și dea seama de faptul că maghiarii din țările succesoare monarhiei cesarocrăești, trăiesc mai bine decât consângenii lor din Ungaria nemeșilor latifundiari.*

Faptul se explică prin aplicarea reformei agrare în spiritul unei egale îndreptățiri a minoritarilor față de majoritari, la noi ca și în celelalte țări ale Micii Înțelegeri.

Maghiarii dela noi, cari aveau mici locuri rămase dincolo de graniță, au preferat să rămână la noi, renunțând la pământurile lor din Ungaria, pe care le-au vândut aproape pe nimic.

Contactul des, aproape zilnic, dintre maghiarii dela granița Ungariei și consângenii lor de pe linia grănicerească a țării noastre, a creat o stare de spirit foarte agitată în sânul iobagilor din Ungaria lui Horthy.

La început, ei credeau că ungurii — mulți dintre ei rude apropiate — cari le aducea vești că au fost împroprietăriți cu câte 6-7 jugăre de pământ și să Statul român le-a iertat aproape în întregime datoriile prin legea conversiunii, care le-a redus simțitor, făcând ca restul să fie achitat într'un șir de ani destul de lung, sunt agenți trimiși la ei ca să provoace turburări sociale. Mai târziu s'au convins însă că realitatea economico-socială este aceasta și că ungurii din România, ca și ceilalți plugari minoritari, trăiesc o viață într'adevăr omenească și civilizată, față de traiul de robi al sătenilor din pusta ungară.

*

Dar sunt și călători străini cari, trecând prin Ungaria ca să vină la noi, constată deosebirea de tratament și trag concluziuni ce pun într'o lumină nefavorabilă regimul horthist.

(Continuare în pag. 2-a)

Complotul cagularzilor

Telegramele au vorbit, și continuă să vorbească, pe larg, despre așa zisul „complot al cagularzilor" din Franța, care urmărea înlocuirea regimului republican, cu unul fascist.

Intre alte persoane arestate sunt și Ducele Pozzo di Borgo — în clișeul nostru în stânga, — și generalul Duseigneur, un glorios ofițer, care a avut onoarea de a fi felicitat de marele Clémenceau, personal, în timpul războiului.

Groaznică explozie într'o bae din Bolgrad
Numeroși răniți și grave distrugeri

Ismail, 5 Decembrie

Sâmbătă la ora 7.55 d. a., pe când ultima serie de 11 persoane terminase să facă bae, la baia comunală din curtea primăriei orașului Bolgrad ,o explozie puternică s'a produs în camera cazanelor cu aburi ,dând naștere la o panică de nedescris.

Explozia a fost auzită în tot orașul și foarte multă lume s'a adunat la locul nenorocirii, în timp ce răniților se dădeau ajutoare în localul primăriei.

CUM S'A PRODUS EXPLOZIA

Baia a început să funcționeze în acea zi dela ora 3 d. a., perindându-se peste o sută de persoane. După ce mecanicul făcuse bae cu ultima serie, plecase primul acasă, rămânând ajutorul său, Ștefan Baldaghi.

Din cauza presiunii mari, sau a lipsei de apă în cazan, — cauza rămâne a se stabili ,— cazanul a făcut explozie în direcția foișorului de pompieri, dărâmând toți pereții.

A fost un mare noroc că explozia nu s'a produs în direcția camerei de îmbrăcare, ci spre cea de dușuri, unde se găseau numai 11 persoane, căci s'ar fi înregistrat o nenorocire cu mulți morți.

Deasemenea, alături cu camera cazanelor, în direcția în care s'a produs explozia, era sufrageria secției de pompieri, unde din fericire, în acel moment, nu se găsea nici un soldat. Sufrageria este complet distrusă. Toate efectele secției cari se găseau acolo au ars.

CINE SUNT RANIȚII

Printre răniți sunt: Vasile Maldo, plugar, de 75 ani, care are o plagă a pielii capului; a fost pansat la spital și lăsat la domiciliu. Petre Coceanaief, de 48 ani, are plaga pielii capului; a fost pansat la spital și lăsat la domiciliu. Dauja, secretarul primăriei, Vasile Nedealco, mișier, Alexe Tanaso, membri ai comisiei interimare a orașului, au răni ușoare.

Printre răniții cei mai grav sunt: **Gheorghe Drăgudan**, de 37 ani, care are arsuri generale; **Ștefan Baldaghi**, ajutorul mecanicului, de 37 ani, are arsuri pe față și mâini; **Trifan Ivancenco**, funcționar p. t. t. cu o plagă la cap și nasul rupt, **Pantele Vâlcov**, care are fractura brațului și a piciorului stâng și arsuri generale, este cel mai grav, și **Gheorghe Afanafiev** de 33 ani, proprietar, are o plagă în regiunea apendicelui, a degetelor și a mâinei stângi.

Ultimii sunt internați în spital. Primii patru nu se știe dacă vor scăpa cu viață, starea lor fiind foarte gravă.

Tuturor răniților li s'au dat ajutoare în localul primăriei și apoi la spital, unde d. dr. Culef a făcut intervențiunile chirurgicale și pansamentele.

*

Nenorocirea a produs adâncă impresie, iar cauzele sunt comentate în mai multe feluri, bănuindu-se chiar că la mijloc ar fi o mână criminală.

Urmează ca cercetările ordonate de d. prefect al județului, dr. Spălățelu, care a sosit la locul nenorocirei imediat, vizitând bolnavii și locul exploziei, să stabilească exact vinovăția.

Dezastru provocat de furtuni in insulele Filipine

Manilla, 5 (Rador). — O furtună de o violență extraordinară s'a abătut aseară asupra insulelor centrale ale arhipelagului Filipinelor.

Insula Samar a rămas izolată, toate comunicațiile cu celelalte insule fiind întrerupte.

In zilele de 11 și 17 Noembrie alte două taifunuri au făcut mari ravagii în Filipine, lăsând fără adăpost 200.000 persoane și făcând 300 victime.

Ziarist american expulzat din Iugoslavia

Belgrad, 5 (Rador). — *Ziaristul Hubert Harrison, corespondentul la Belgrad al agenției „Reuter" și al ziarului „New York Times", a fost invitat azi dimineață la prefectura de poliție, punându-i-se în vedere că va trebui să părăsească teritoriul iugoslav până într'un termen de trei zile.*

Agenția Havas, care dă această știre, arată că Harrison a mai fost amenințat cu expulzarea și în luna Iulie, dar că atunci s'a revenit asupra acestei măsuri în urma unei intervenții pe lângă d. Stoiadinovici.

Belgrad, 5 (Rador). — *Agenția „Avala" comunică următoarele în legătură cu expulzarea ziaristului Hubert Harrison:*

„Autoritățile iugoslave au refuzat ospitalitatea d-lui Harrison, corespondentul agenției „Reuter" la Belgrad, informându-l că șederea sa la Belgrad nu mai este dorită din cauza caracterului tendențios și neexact al informațiilor pe cari le prezenta opiniei publice britanice".

Sat din republica San Domingo, atacat de țăranii din Haiti

Numeroși locuitori uciși

New-York, 5 (Rador). — **„Asociated Press" anunță din Trujillo, San Domingo, că guvernul republicii San Domingo a fost informat că o bandă de țărani haitieni, în număr de 30, înarmați cu securi, a atacat satul Capptillo, situat în apropiere de frontiera dintre Haiti și San Domingo.**

Comunicatul guvernului din San Domingo arată că banda de haitieni a ucis și rănit un mare număr de locuitori din San Domingo.

O expunere a d-lui Camil Krofta

ARMATA CEHOSLOVACA TREBUE SA FIE PUTERNICA. — CHESTIA MINORITAȚILOR

Praga, 5 (Rador). — *D. Camil Krofta, ministrul afacerilor străine, a ținut o cuvântare la postul de radio, reamintind necesitatea ca Cehoslovacia să aibă o armată puternică în stare să garanteze statul împotriva oricărui atac eventual.*

D. Krofta a arătat: „Mai avem și altă sarcină de îndeplinit: aceea de a câștiga pentru cauza statului minoritățile cari trăesc pe pământul țării noastre. Este o sarcină foarte grea, deoarece minoritățile au pierdut prin creiarea statului nostru avantagiile pe care le trăgeau înainte de războiul cel mare din faptul că aparțineau aceleiași rase cu a conducătorilor lor.

„Voim să realizăm față de minorități obligațiunile care decurg din tratatele de pace, însă, evident, în măsura în care aceste minorități nu vor face sarcina noastră imposibilă prin slăbirea principiilor firești ale statului nostru sau prin directa amenințare a acestor principii".

In concluzie, ministrul afacerilor străine a stăruit asupra „sprijinului trainic și colaborării amicale a Franței" și a Micii Înțelegeri.

—xxx●xxx—

FILME

La un restaurant cu faimă.

Sala plină de toalete, în care nudurile domină mătăsurile și smokingurile, sacourile.

Când orchestra își suspendă jazurile, s'aud râsetele, aplauzele, ovațiile dintr'un salon vecin.

— Trebue să fie un banchet politic.

— Sau onomastica unui grangure.

— Poate că a eșit cineva la pensie.

— Sau a fost deblocat.

— Dela slujbă sau dela consoartă? glumește o tânără fumătoare.

— Vă lămuresc eu, se oferă un bătrân cănit.

Și călcând în vârful pantofilor de lac, s'apropie de ușă, o deschide, se uită discret în salon și zâmbește unui cunoscut, care se ridică dela masa sgomotoasă și-l întâmpină grațios:

— Fă-ne plăcerea să petreci cu noi.

— Regret din suflet, dar sunt invitat și nu pot să-mi părăsesc prietenii. Suntem curioși să știm, pe cine sărbătoriți aici?

— Pe Icsulescu.

— Icsulescu?!

— L-ai uitat, de sigur. E și natural. Patru ani de luptă!

— In străinătate?

— Nu; în închisoare... Nu te șifona, fiindcă n'a omorît pe nimeni... A falsificat și el niște polițe... un mezelic.. vre-o două milioane de lei... Și în loc să-l bage în conversiune, l-au băgat la Văcărești... Lumea e rea, dragul meu.

— Și când a eșit?

— Eri... Și ne-am grăbit să-i arătăm dragostea și considerația noastră. Prieteni vechi, colegi de școală, profesioniști distinși, funcționari superiori, un cerc numeros și select... Imi pare rău că nu vii între noi... Așa ocazie, mai rar!

— Cred și eu.

Ușa se închide între cei doi cunoscuți, și petrecerea continuă, tot atât de normal, în ambele părți.

Hidroavion britanic, scufundat in portul Brindisi

Din 13 persoane care se aflau pe bord, 11 au fost salvate

Brindisi, 5 (Rador). — **Hidroavionul britanic „Cygnus", aparținând companiei „Imperial Airways", a suferit un grav accident azi dimineață în portul local.**

Aparatul, care venea din India, s'a scufundat azi dimineață la ora 9 și 15, pe când se pregătea să-și ia zborul dela Brinsidi, pentru a-și continua drumul spre Londra. Cauzele accidentului nu se cunosc încă.

Din cele 13 persoane care se aflau pe bord, două au fost omorîte și anume: pasagerul căpitan William MacDonald, care se înapoia din Australia, și stewartul Stappani. Mareșalul aerului Sir John Salmond, care se înapoia dintr'un turneu de inspecție din Extremul Orient, a fost rănit. El are o tăietură adâncă la umăr și contuziuni destul de serioase. Un alt pasager și-a rupt un picior. Ceilalți ocupanți au fost ușor răniți.

S'A PRABUȘIT ȘI UN AVION MILITAR BRITANIC

Melbourne, 5 (Rador). — **Un avion militar britanic s'a prăbușit în cursul unui zbor dela Cootomunbra la Melbourne.**

Aviatorul a fost grav rănit.

SCRISORI DIN LONDRA

O MEDALIE DE AUR

Londra, Decembrie

Guvernele care au interesul să-și asigure sprijinul organelor importante ale presei străine, vor găsi utilă sugestia de mai jos. Le recomandăm să acorde medalii de aur „pentru serviciile făcute".

In timpul de față, lucrul acesta poate deveni interesant. Cehoslovacii, de pildă, ar fi în drept să ofere aceste medalii ziarelor din Londra cari i-au servit atât de strălucit înainte de reuniunea ținută aci, a miniștrilor britanici și francezi. Vrem să credem că guvernul din Praga înțelege serviciul neprețuit pe care i l-au făcut ziare ca „Times" și „Observer", cari au lansat cu violență cererea unei autonomii complete pentru minoritatea germană din Cehoslovacia. Nu se putea face mai mult spre a servi interesele guvernului din Praga, decât desvăluind fondul politicii germane și cerând cehilor să-și facă un hara-kiri politic acceptând cererile hitleriste.

Violența campaniei împotriva micii Cehoslovacii, reprezentată ca o amenințare pentru pacea europeană, s'a întors împotriva propriilor săi autori și, fără îndoială, a permis miniștrilor francezi să pună la Londra problema Europei Centrale în termeni cari să obțină sprijinul guvernului britanic. Manevra împotriva Cehoslovaciei este paralizată, nu numai pentrucă violența sa a depășit măsura, ci pentrucă ea a fost atât de stângace încât a devenit ridicolă.

Führerul, dimpotrivă, ar greși decernând o medalie acestor organe ale presei britanice, cu toată evidenta lor simpatie pentru el. Căci adorația prea mare poate deveni abjectă. Cei cari au inspirat articolele de laudă, au încurajat pe Führer să ia, față de Londra, tonul arogant care se cunoaște. Unul dintre acești admiratori n'a scris oare, zilele trecute, că loviturile date de Germania au fost date nu fără bună dreptate? Acest „nu fără dreptate" este lapidar și nu suntem surprinși că, după aceea Führerul a fost ispitit să considere englezii drept sicofanți față de care totul le este permis. Aci poate stă motivul ofertei făcută lordului Halifax, pentru un aranjament în problema coloniilor și care merge dincolo de tot ceeace este permis unor oameni cari pretind să observe regulile onoarei în relațiile internaționale. Vrem să vorbim de oferta germană de a nu insista asupra înapoerii coloniilor pierdute după război și stăpânite astăzi de Marea Britanie, cu condiția ca Reichul să primească pe coasta de Apus a Africii un mare domeniu colonial compus din Togo și din Camerun, vechi colonii germane, din Congo belgian și Angola portugheză, teritorii aparținând unor terțe puteri. Reîncepe astfel povestea dinainte de război a coloniilor portugheze pe care Germania voia să oblige Marea Britanie să i le acorde, deși ele nu-i aparțineau. Cu Belgia, Berlinul a încheiat un aranjament de bună vecinătate. Cum se poate califica gestul de a propune, aproape în același timp, deposedarea Belgiei de Congo? Cu Portugalia, Germania întreține relații mai mult decât amicale. Dar probabil, că în această prietenie sunt cuprinse și manevrele prin care vor s'o facă să piardă Angola. A propune un asemenea aranjament Marei Britanii, este o insultă. Niciodată Führerul n'ar fi îndrăznit s'o facă, dacă n'ar fi fost încurajat de tonul unor organe ale presei care prin tradiție sunt acceptate în străinătate ca reprezentând punctul de vedere oficial. Nu o medalie de aur datorește Führerul acestor organe ale presei, ci altceva cu totul diferit. Hitleriștii Britaniei au dus pe Führer la o greșală gravă.

Dar, evident, — pentru a suta sau a mia oară dela încheierea păcii — diplomații au crezut că pot să păstreze secretul asupra unui fapt grav care interesează opinia publică în cel mai înalt grad. Pentru a suta sau a mia oară calculul lor a fost dejucat. Dar este inutil să sperăm că lecția aceasta îi va învăța ceva. Nimic nu poate vindeca bolnăvicioasa pasiune pentru secret. A avea un secret, a ști un lucru pe care ceilalți nu-l cunosc, este o senzație care se apropie de voluptate. N'are nici o importanță că odată mai mult, calculul a fost dovedit fals. Amatorii de secrete vor reintra în funcțiune la prima ocazie ce se va oferi.

AUGUR

—xox○xox—

Furtună violentă pe coastele Greciei

Atena, 5 (Rador). — **De 48 de ore bântue o furtună violentă pe coastele Greciei.**

Vasele de turism nu pot să părăsească porturile.

Nu se știe nimic de soarta vasului „Tavris".

—xxx●xxx—